

«QUBLA ARAL BOYI ARXEOLOGIIYASI, ETNOGRAFIYASI, DEREKTANIWI, TARIYXNAMASI HÁM TARIYXINIŃ AKTUAL MÁSELELERI» ATAMASINDA XALIQ ARALIQ ILMIIY-TEORIYALIQ KONFERENCIYA MATERIYALLARI

SAMARQAND MÁMLEKETLIK VETERINARIYA MEDICINASI, SHARWASHILIQ HÁM BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI NÓKIS FILIALINIŃ ILMIIY HÁM PEDAGOGIKALIQ TARIYXINAN

Temirxanov.B.U

*ÓzRIA QQB Gumanitar ilimler
ilim-izertlew instituti Tariyx bólimi
tayanish doktoranti*

Samarqand mámleketlik veterinariya medicinasi, sharwashılıq hám biotexnologiyalar universiteti Nókis filialının búgingi kúngi áhmiyetli wazıypaları veterinariya hám sharwashılıq tarawında joqarı maman kadrlar tayarlawdı ele de jetilistiriw, ilimiy iskerlikti joqarılatıw, respublikalıq hám xalıqaralıq kólemdegi abırayın kóteriw, ilimiy-izertlew jumısların sistemalı ráwishte ámelge asırıw, innovacion bilimlendiriw hám texnologiyalar transferin qollap-quwatlaw sistemasın jaratıw, bilim-ilm hám óndiristi ózara baylanıstırıw, sonday-aq, Ózbekstan Respublikası joqarı bilimlendiriw sistemasın 2023-jılğa shekemgi rawajlandırıw koncepciyasında belgilengen wazıypalardı tolıq ámelge asırıw bolıp esaplanadı [A.T.Esimbetov;4].

Universitet qısqa waqıt ishinde úlken jetiskenliklerge erise basladı hám búgingi zaman talabınıń zárúrlıkların qanaatlandırıw óziniń ilimiy hám pedagogikalıq iskerligin alıp barmaqta.

Samarqand veterinariya medicinasi institutınıń Nókis filiali Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń 2018-jıl 13-noyabrdegi №926-sanlı qararı tiykarında shólkemlestirgen. Al Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2022-jıl 31-marttağı PQ187-sanlı qararına tiykarlanıp, ataması Samarqand mámleketlik veterinariya medicinasi, sharwashılıq hám biotexnologiyalar universitetiniń Nókis filiali bolıp ózgerdi [<https://lex.uz/docs/-5933935>].

Filialda ilimiy hám ilimiy-pedagog kadrlar tayarlaw, orınlanıp atırğan ilimiy-ámeliy joybarlar hám xojalıq shártnamaları, ziyrek studentlerdiń ilimiy-dóretiwshilik iskerligin shólkemlestiriw boyınsha rejeli túrde jumıslar islenbekte. Búgingi kúnde 61 professor-oqıtıwshı ilimiy pedagogikalıq jumıslar menen tereńnen shuğullanbaqta. Sonnan, 4 ilim doktorı, 15 ilim kandidadı, filosofiya doktorı (PhD) ilimiy dárejeli professor-oqıtıwshılar esaplanadı. Ilim doktorlarınıń ortasha jası-44, ilim kandidatlarınıń ortasha jası-54, PhDlardıń ortasha jası-39dı quraydı. Ózbekstan Respublikası Innovacion rawajlanıw ministrliqi grantları tiykarında orınlanıwı 2020-2023-jıllar hám 2022-2024-

«QUBLA ARAL BOYI ARXEOLOGİYASI, ETNOGRAFIYASI, DEREKTANIWI, TARIYXNAMASI HÁM TARIYXINIŇ AKTUAL MÁSELELERI» ATAMASINDA XALIQ ARALIQ ILMİY-TEORIYALIQ KONFERENCIYA MATERIYALLARI

jıllarǵa mólsherlengen mámleketlik ilimiy texnik baǵdarlamaları tiykarında 3 ilimiy ámeliy joybarǵa (FZ-202002083, IZ-202012256, IZ-20221348) 3,5 mlrd/swm qarjı ajratılǵan hám tiyisli ilimiy ámeliy izertlew jumısları orınlanbaqta. Qánigelik tayarlawshı kafedra professor-oqıtıwshıları tárepinen ekonomikanıń tiyisli tarawlarına tiyisli kárxana hám shólkemler menen birge islesiwı boyınsha 4 xojalıq shártnaması dúzilip, 2,8 mln/swmlıq ilimiy izertlew jumısları orınlanbaqta. Sonday-aq filial professor-oqıtıwshıları tárepinen keyingi 4 jılda 7 atamada oqıw qollanbası, 6 monografiya, 6 oqıwmetodikalıq qollanbası dóretilip, basılıp shıqtı. Al 2021-2022 bir oqıw jılınıń ózinde professor-oqıtıwshılar tárepinen jergilikli jurnal hám toplamlarda 79, shet el basılımlarında 72 (sonıń 5 i scopus bazasındagı jurnallarda) joqarı impakt faktorlı jurnallarda 38 maqala járiyalansa, 3 oqıw kollanbası, 3 monografiya, 3 oqıw-metodikalıq qollanbası óz aldına kitap bolıp basıldı. A.T.Esimbetov tárepinen soavtorlıqta Ózbekstan Respublikası Ádillik ministrliǵı janındaǵı Intellektual múlk agentliǵı tárepinen 2022-jıldıń 22-ıyon ayında №LAP 06753-sanlı «Kardioprotektor ásbap» ushın patent alındı. Filialda joqarı oqıw ornınan keyingi bilimlendiriw institutı arqalı 4 qánigelik boyınsha joqarı maman ilimiy hám ilimiy-pedagogikalıq kadrlar tayarlaw boyınsha jumıslar islenbekte. Usı qánigelikler boyınsha 2022-jılda 7 tayanış doktorant, sonnan I-basqıshta 4 tayanış doktorant hám II-basqıshta 3 tayanış doktorant, 8 ózbetinshe izleniwshi (PhD, DSc) ilimiy-izertlew jumısların alıp barmaqta. 2021-2022-jıllarda 2 ózbetinshe izleniwshi awıl xojalıǵı ilimleri boyınsha PhD dissertaciya ilimiy jumısların tabıslı qorǵadı. Filialda 5 ilimiy dógerek: 1.Jas veterinar, 2. Jas sharwa, 3.Jas ixtiolog, 4.Jas baǵdarlamashı, 5.Inglis tili dogerekleri shólkemlestirilgen bolıp, olardıń jumısların sol taraw qánigeleri sheber alıp barmaqta. Al I-IV-basqıshta jámi 192 talaba ilimiy dógereklerge aǵza esaplanadı. Dógereklerge filialımızdıń 1 hám 4 kurslarınan jámi 92 student aǵza boldı. I-IV-basqısh tálim baǵdarlarında talabaların ózleriniń qızıqtırǵan ilimiy temaları boyınsha ilimiy basshılar biriktirilip, ilimiy ámeliy jumısları menen respublikalıq hám xalıq aralıq ilimiy konferenciyalarda belsendi qatnasıp kelmekte. Nókis filialımızda házirgi kúnde jámi 15 xalıq aralıq universitetler menen birge islesiw shártnamaları dúzilgen bolıp, Rossiya, Germaniya, Belorus, Qazaqstan, Qırǵızstan hám Ukraina mámleketleri universitetleri hám ilim-izertlew institutları menen tıǵız baylanısta jumıslar alıp barılmaqta. Filial hákimliǵı, professor-oqıtıwshıları, intalı, ziyrek, ilimge qushtar talantlı talabalar jámáátleri oqıw-metodikalıq, ilimiy jumıslardı ele de 6 rauajlandırıw ushın barlıq imkaniyatlardı iske asıra beretuǵınına bekkem isendiremiz [A.T.Esimbetov;5].

Xalıqaralıq baylanıslar boyınsha dúzilgen shártnama hám memarandumlar boyınsha Qazaqstan Respublikasınıń “**QS World University Rankings**” top-500 lik

«QUBLA ARAL BOYI ARXEOLOGİYASI, ETNOGRAFIYASI, DEREKTANIWI, TARIYXNAMASI HÁM TARIYXINIŃ AKTUAL MÁSELELERI» ATAMASINDA XALIQ ARALIQ ILMİY-TEORIYALIQ KONFERENCIYA MATERIYALLARI

reytinginiń 481-orıńǵa kırıwshi **Qazaq milliy izertlew universitetinen** 2023-jıl 3 professor oqıtıwshıları veterinariya medecinası hám zoonjeneriya tálim baǵdarları ushın lekciya shólkemlestirildi hám Filialdın 4-professor oqıtıwshıları tiyisli baǵdarlar boyınsha Qazaq milliy izertlew universitetde qánigeliklerin asırıp keldi.

Germaniya Mámleketiniń awıl xojalıǵında “JD East” baǵdarlaması tiykarında 1-talabalar óz qánigelikleri boyınsha 3 aydan 1 jıllıq múddetlerde tájriybe almasıw ámeliyatın ámelge asırmaqda.

Xalıqaralıq baylanıslar boyınsha dúzilgen shártname hám memarandumlar boyınsha professor oqıtıwshılar, tayanısh doktorantlar, ózbetinshe izleniwshiler, magistrant hám ziyrek studentler qosavtorlıqta oqıw hám metodikalıq qollanbalar, joybarlar, konferenciya hám ilimiy jurnallarda maqalalar baspadan shıǵarıлмақта.

Filial direktorı, docent A.Esimbetov 2023-jıl 3-8-oktyabr kúnleri Germaniyanıń Vaynstefan Trizdorf ámeliy pánler universitetinde ilimiy saparda bolıp, Vaynstefan Trizdorf ámeliy pánler universiteti hám Filial professor-oqıtıwshıları, studentleri hám jas ilimpazlardın akademikalıq mobilligin jolǵa qoyıw, óz-ara ámeliy hám fundamental joybarlardı ámelge asırıw, oqıw processlerin jánede sapalı shólkemlestiriw boyınsha memorandum imzalandı.

“Zoonjeneriya” kafedrası assistenti K.Kojambergenova Ózbekstan Respublikası joqarı bilimlendiriw, ilim hám innovaciyalar ministrligi janındaǵı Innovacion rawajlanıw agentliginiń 2023 jıl 8-apreldegi 01-08/1219-sanlı xatına muwapıq Iran Islam Respublikasınıń Awıl xojalıǵı izertlewleri, bilimlendiriwdi keńeytiriw orayına 2023 jıl 1-31-oktyabr (1 aylıq) ilimiy stajirovkaǵa jiberildi [Samarqand mámleketlik veterinariya medecinası, sharwashılıq hám biotexnologiyalar universiteti Nókis filialı “Aǵımdaǵı Arxiv” hújjetlerinen].

Filialda Informaciyalıq texnologiyalari bólimi, filial Keńesi, Baslanǵısh kásiplik awqamı, Hayal-qızlar keńesi, Ustaz-murabbiy keńesi, Ózbekstan Jaslar awqamı baslanǵısh shólkemi is alıp barmaqta [<https://www.sdvunf.uz/filial-tarihi.html>].

Ádebiyatlar

1. Esimbetov A.T. “Ilim hám bilim jetiskenligi – rawajlanıw tiykarı”. “Sharwashılıqtaǵı aktual máseleler sheshimine innovacion qatnas” atamasındaǵı respublikalıq ilimiy hám ilimiy texnik konferenciya materialları toplamı. Nókis – 2022
2. Samarqand mámleketlik veterinariya medecinası, sharwashılıq hám biotexnologiyalar universiteti Nókis filialı “Aǵımdaǵı Arxiv” hújjetlerinen. Nókis – 2023
3. <https://lex.uz/docs/-5933935>
4. <https://www.sdvunf.uz/filial-tarihi.html>